

СЕРТИФІКАЦІЙНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Час виконання – 210 хвилин

Робота має чотири частини. Частина 1 містить 24 завдання різних закритих форм з української літератури. Частина 2 містить 39 завдань різних закритих форм з української мови. Частина 3 містить три завдання з української мови з короткою письмовою відповіддю. Частина 4 містить одне завдання з української мови з розгорнутою письмовою відповіддю.

Відповіді на завдання частин 1 і 2 Ви маєте позначити в бланку А, на завдання частини 3 – записати в бланку В, а частини 4 – у бланку Б.

Результати виконання завдань частин 2 та 4 буде зараховано як результат державної підсумкової атестації.

Результати виконання як завдань частин 2 та 4, так і всіх завдань сертифікаційної роботи буде використано під час прийому до закладів вищої освіти залежно від спеціальності, що визначено Умовами прийому на навчання для здобуття вищої освіти.

Інструкція щодо роботи в зошиті

1. Уважно читайте правила виконання, зазначені перед завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте лише після того, як уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. За необхідності використовуйте як чернетку вільні від тексту місця в зошиті.
4. Виконуйте завдання послідовно, не затримуючись на складних для Вас. Поверніться до них, як залишиться час.

Інструкція щодо заповнення бланків відповідей

Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, позначених у бланку А, та якості надання письмових відповідей у бланках В та Б.

1. У бланк А записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді, використавши лише позначку .
2. Позначки вписуйте чітко, з дотриманням вимог щодо надання відповіді на завдання кожної форми, пам'ятаючи, що бланк А оброблятиме комп'ютер.
3. Якщо Ви позначили в бланку А відповідь неправильно, можете змінити її, замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

4. Зверніть увагу: неправильно позначені, підчищені відповіді в бланку А буде зараховано як помилкові.
5. У бланк В запишіть короткі відповіді на завдання частини 3.
6. У бланк Б запишіть розгорнуту відповідь на завдання частини 4.
7. Короткі та розгорнуту відповіді записуйте охайно, розбірливо, пам'ятаючи, що перевірятиме їх людина.

Ознайомившись із інструкціями, перевірте якість друку зошита та кількість сторінок. Їх має бути 24.

Позначте номер Вашого зошита у відповідному місці бланка А так:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Зичимо Вам успіху!

Частина 1
УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Відповіді на завдання 1–24 позначте в *бланку А* згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у *бланку А*, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Завдання 1–20 мають по п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в *бланку А* згідно з інструкцією.

1. Зображене в уривку

– Христос Воскресé! – І розвіявся мóрок.
Упали кайдани з невольницьких рук.
– Спішіть! Байдаки у відкритому морі!
Поблизу нема ні галер, ні фелюк!

суголосне з подіями твору

- А «Віють вітри, віють буйні»
- Б «Засвіт встали козаченьки»
- В «Ой летіла стріла»
- Г «Дума про Марусю Богуславку»
- Д «Ой Морозе, Морозенку»

2. У рядках

Була ж то вчора громовиця!
Палахкотіло на бійницях,
і острахом земля здригалась,
і чи ж не чула це Каяла?

е алюзія на твір

- А «Повість минулих літ» (уривок про помсту княгині Ольги)
- Б «Слово про похід Ігорів»
- В «Захар Беркут»
- Г «Чорна рада»
- Д «Маруся Чурай»

3. «Уперше проста селянська дівчина вийшла на сцену й відразу заговорила щиро й розумно... Довгі чотири роки вона чекає й вірить у неминучу зустріч із коханим», – сказано про

- А Лесю Череванівну
- Б Марисю Борулю
- В Софію Дорошенко
- Г Мелашку Балаш
- Д Наталку Полтавку

4. *«Хоч Січ нам і мати, а Великий Луг – батько, та для такої дівчини можна покинути і батька, і матір»*, – говорить

- А Кирило Тур про Лесю
- Б Гриць Бобренко про Марусю
- В Микола Гуляницький про Марисю
- Г Грицько Чупруненко про Христю
- Д Карпо Кайдаш про Мотрю

5. На малюнку зображено епізод твору

- А Івана Нечуя-Левицького
- Б Панаса Мирного
- В Івана Котляревського
- Г Пантелеймона Куліша
- Д Івана Карпенка-Карого

6. Історія села Піски, життя українського селянства в часи реформи 1861 року, доля правдошукача-бунтаря, який став злочинцем, – тема

- А соціально-побутової повісті
- Б історичного роману
- В соціально-психологічного роману
- Г історичної повісті
- Д соціально-побутової драми

7. Біблійний афоризм *«Хто взяв меч, від меча й загине»* суголосний із основною проблемою твору

- А «Наталка Полтавка»
- Б «Дума про Марусю Богуславку»
- В «Мина Мазайло»
- Г «Захар Беркут»
- Д «Камінний хрест»

8. *«Долі дівчат відтінено звучанням меланхолійного вальсу: завязтого, веселого спочатку й сповненого шукання, суму, розпуки в кінці новели», – сказано про твір*

- А Михайла Коцюбинського
- Б Василя Стефаника
- В Ольги Кобилянської
- Г Григора Тютюнника
- Д Ліни Костенко

9. Прочитайте текст, у якому пропущено окремі фрагменти інформації.

«Сюжет _____ взято з часів _____. Соціальні антагонізми, що виявилися відразу по смерті Богдана Хмельницького, служать тлом для історії двох закоханих героїв – _____».

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

- А «Кайдашевої сім'ї»; пореформених; Лавріна Кайдаша та Мелашки Балаш
- Б «Чорної ради»; Руїни; Петра Шраменка та Лесі Череванівни
- В «Мини Мазайла»; українізації; Мокія Мазайла та Улі Розсохи
- Г «Марусі Чурай»; Національно-визвольної війни; Марусі Чурай та Гриця Бобренка
- Д «Захара Беркута»; Карпатської Русі; Максима Беркута та Мирослави Вовк

10. Твір «Блакитна Панна» є зразком

- А класицизму
- Б неоромантизму
- В символізму
- Г експресіонізму
- Д постмодернізму

11. *«Світи щодня лампаду / Кіпріді добрій», – радить незнайомцеві лірична героїня твору*

- А Лесі Українки
- Б Олександра Олеся
- В Павла Тичини
- Г Максима Рильського
- Д Ліни Костенко

12. Олександр Довженко у творі «Майстер корабля» став прототипом образу

- А Сева
- Б Директора
- В Професора
- Г Майка
- Д Богдана

13. В уривку

*Доки буде жити Україна
В теплім хлібі, в барвних снах дітей –
Йтиме білим полем Катерина
З немовлям, притнутим до грудей*

згадано образи з твору

- А Івана Котляревського
- Б Михайла Коцюбинського
- В Василя Стефаника
- Г Пантелеймона Куліша
- Д Тараса Шевченка

14. *Як я малим збирався навесні
Піти у світ незаними шляхами,
Сорочку мати вишила мені
Червоними і чорними нитками, –*

згадає ліричний герой поезії

- А Василя Стуса
- Б Андрія Малишка
- В Василя Голобородька
- Г Дмитра Павличка
- Д Василя Симоненка

15. Зразком постмодерної поезії є рядки

- А «Господи, гніву пречистого / благаю – не май за зле. / Де не стоятиму – вистою. / Спасибі за те, що мале / людське життя, хоч надією / довжу його в віки».
- Б «Він бігав навипередки з вітром, / Він вилазив на грушу, і рвав у пазуху гнилиці, / І купався коло млина, і лежав у піску, / І стріляв горобців з рогатки».
- В «Вклякніть, белетристи, / Від Благої Вісти, – / Ми не просто Хтось Там, / – Ми є бубабісти. / Вас навколо Себе / Будем гуртувати».
- Г «Все повторялось: і краса, й потворність. / Усе було: асфальти й спориші. / Поезія – це завжди неповторність, / якийсь безсмертний дотик до душі»
- Д «Рідко, нене, згадую про тебе, / Дні занадто куці та малі, / Ще не всі чорти живуть на небі, / Ходить їх до біса на землі».

Проаналізуйте твір і виконайте завдання 16–20 до нього.

Колекціонер кольорових олівців

*Життя було сіре як передзимові краєвиди
а кольори які йому доводилось бачити
були такі тьмяні
що в них не вірилося*

*А райдуга з'являлася дуже рідко –
двічі-тричі за все життя –
і про неї він тільки й знав
що зі старих книжок та від матері*

*На всю зарплатню яку він отримував
за роботу в якійсь установі
купував олівці
дешевші й дорожчі
по шість олівців у коробці
і по двадцять чотири*

*Ховав їх у шафи і під ліжко
а коли заглядав туди
то несподівано знаходив райдугу*

Василь Голобородько

16. Порушену в поезії проблему найкраще розкрито у вислові

- А Добрий приклад кращий за сто слів.
- Б Мораль чиста краща за всяке намисто.
- В Хто матір забуває, того Бог карає.
- Г У праці – краса людини.
- Д Хочеш дива – допоможи собі сам.

17. Цей твір є

- А верлібром
- Б думою
- В баладою
- Г посланням
- Д сонетом

18. Ключові образи, що передають ідею твору, наведено в рядку

- А якась установа, зарплатня, олівці
- Б сіре життя, олівці, райдуга
- В тьмяні кольори, краєвиди, робота
- Г старі книжки, шафа, мати
- Д краєвиди, ліжко, райдуга

19. Порівняння є в рядку

- А *А райдуга з'являлася дуже рідко*
- Б *Ховав їх у шафи і під ліжко*
- В *то несподівано знаходив райдугу*
- Г *по шість олівців у коробці*
- Д *Життя було сіре як передзимові краєвиди*

20. Автор цього вірша також написав поезію

- А «Два кольори»
- Б «Наша мова»
- В «Уривок з поеми»
- Г «Любіть Україну!»
- Д «Балада про соняшник»

У завданнях 21–24 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрою, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

21. Увідповідніть назву твору зі словами головного персонажа.

Назва твору

- 1 «Камінний хрест»
- 2 «Я (Романтика)»
- 3 «Зачарована Десна»
- 4 «Мина Мазайло»

Слова персонажа

- А *«Оце саме «ге» і є моє лихо віковічне. Прокляття, якесь кайнове тавро, що по ньому мене впізнаватимуть навіть тоді, коли я возговорю не те що чистою руською, а небесною, ангельською мовою».*
- Б *«Я не приверженець ні старого села, ні старих людей, ні старовини в цілому. Я син свого часу і весь належу сучасникам своїм. Коли ж обертаюсь я часом до криниці, з якої пив колись воду, і до моєї білої привітної хатини і посилаю їм у далеке минуле своє благословення, я роблю ту лише “помилку”, яку роблять і робитимуть, скільки й світ стоятиме, душі народні живі всіх епох і народів, згадуючи про незабутні чари дитинства».*
- В *«Сонце пражить, але не пражить, аж вогнем сипле, а я колінкую з гноем наверх, аж шкіра з колін обскакує. Піт із-за кожного волоска просік, та й так ми солоно в роті, аж гірко. Ледви я добивси на гору. А на горі такий вітрець дунув на мене, за мінуту в попереці зачело ножами шпикати...»*
- Г *«До кінофабрики я приїхав молодий і простий, як солдат з булавою маршала в ранці. Я, підскакуючи, ходив по місту, дивувався на море й забивав голову різною романтикою».*
- Д *«Темним волохатим силуетом стоїть на сході княжий маєток, тепер – чорний трибунал комуни. Я повертаюсь і дивлюсь туди, і тоді раптом згадую, що шість на моїй совісті... Шість на моїй совісті? Ні, це неправда. Шість сотень, шість тисяч, шість мільйонів – тьма на моїй совісті!!!»*

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

22. У відповідність назву твору з його художніми образами.

<i>Назва твору</i>	<i>Художні образи</i>
1 «Лебеді материнства»	А запорозька кров; гармати революцій; дикий вихор гопака; козацький Буг
2 «Уривок з поеми»	Б росяниста доріжка; ласкава усмішка; тихий шелест трав; щебетання дібров
3 «Пісня про рушник»	В зорі сургучеві; мавки чорноброві; білява хата; верби і тополі
4 «Чари ночі»	Г летюча мить життя; палкі обійми; струни золоті; свято радісне квіток
	Д засмагле сонце; золоті переливи кучерів; червона сорочка; хмари на небі

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

23. У відповідність ім'я письменника з висловлюванням про його творчість.

<i>Письменник</i>	<i>Висловлювання</i>
1 Михайло Коцюбинський	А «Талановитий новеліст прищепив експресіонізм на український ґрунт і втілював його в українську народну тематику».
2 Іван Франко	Б «Його травестія така цілковита, що про Вергілія читач уже й не пам'ятає. Натомість він бачить перед собою українських козаків, які вибралися на бучну й веселу виправу, де їх ждуть фантастичні пригоди».
3 Василь Стефаник	В «Якби народ не зберіг легенд про його дивовижне життя, якби зосталася одна-єдина його епітафія, то й вона блиснула би для людства спалахом дивовижної сили й осяяння: «Світ ловив мене, та не впіймав!»»
4 Іван Котляревський	Г «“Пролог” являє собою апострофу високого громадянського звучання з усіма формальними ознаками монологічної розмови, де автор ототожнює себе зі співцем, трибуном свого народу й веде розмову зі слухачем і сприймачем драматичного монологу – народом».
	Д «Письменник дає читачеві ключ до розуміння цієї складної образної мови природи, носіями якої виступають “дійові особи” – ниви у червні, сонце, зозуля, жайворонки та інші образи».

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

24. Поєднайте епізоди того самого твору.

Епізод твору

- 1 парубок розповідає про перегляд комедії в театрі
- 2 невістка виколює око свекрусі деркачем
- 3 хлопці з дідом пасуть сільську отару
- 4 дівчина відмовляється від шлюбу з колезьким реєстратором

Епізод твору

- А мати повідомляє про злочин сина у волость
- Б селянин планує розводити собак та їздити на полювання
- В удова переконує доньку одружитися із заможним паном
- Г парубок рятує дівчину від ведмедиці під час полювання
- Д десяцький наказує селянам розкопати горб на горі

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Частина 2

УКРАЇНСЬКА МОВА

Відповіді на завдання 25–63 позначте в *бланку А* згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у *бланку А*, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Завдання 25–38 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в *бланку А* згідно з інструкцією.

25. Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення

- А У Києві для слабозорих людей презентували 3D-модель Софійського собору.
- Б Цей соціальний проект розширить доступ до туристичних місць Києва особам з особливими потребами.
- В На сайті КМДА повідомляють, що конструкцію встановлено за кошти добродійників і за сприяння низки громадських організацій.
- Г Рельєфна модель допоможе слабозорим людям «побачити руками» архітектурну пам'ятку.

26. Прочитайте речення (цифра позначає наступне слово).

(1)Відг^омін перелітних птахів, глибокі (2)к^олії на розмитому дощами (3)чорноз^емі, перший (4)при^морозок, (5)буришти^нове й багряне листя, струшене (6)листо^па^дом, – усе це (7)о^знаки (8)ча^рівно^ї осені.

НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами

- А 1, 3, 7
- Б 4, 5, 8
- В 1, 2, 6
- Г 4, 7, 8

27. Букву **и** треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А височ..на, відгр..міти, вогн..ще
- Б власн..ця, кош..чок, пост..лити
- В заб..рати, ч..рговий, тр..вожний
- Г печ..во, шел..стіння, др..жати

28. М'який знак треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А кан..йон, учител..ський, камін..чик
- Б жен..шеневий, одягаєт..ся, чотир..ма
- В повін..чати, слиз..кий, малесен..кий
- Г жмен..ці, порт..ерний, виріз..блений

29. Подвоєні букви треба писати в усіх словах рядка

- А чесніст..ю, повін..ю, піч..ю
- Б детал..ю, сіл..ю, радіст..ю
- В розповід..ю, рис..ю, віс..ю
- Г суміш..ю, любов..ю, міл..ю

30. Разом треба писати всі слова в рядку

- А від/тепер, на/далі, що/вівторка
- Б без/вісти, по/перше, аби/куди
- В по/волі, до/вподоби, на/вмання
- Г зі/споду, по/суті, по/тихеньку

31. Правил уживання великої букви дотримано в реченні

- А На Майдані Свободи в Харкові на Новий Рік зазвичай установлюють велику штучну ялинку.
- Б Наша Сонячна система – частина галактики Чумацький Шлях, яка є лише піщинкою у Всесвіті.
- В У серпні 1991 року Верховна рада України ухвалила Акт проголошення Незалежності України.
- Г За міфами, гора Парнас – це місцеперебування Бога Аполлона та його супутниць – дев'яти Муз.

32. НЕМАЄ орфографічних помилок у варіанті

- А** Ніколи не купайтесь у не знайомій водоймі, не переконавшись спочатку, що там цілком безпечно.
- Б** Якщо погано плаваєте, то не купайтесь наодинці й не заходьте у воду надто глибоко.
- В** Не пірнайте, якщо ще невправні в цьому, бо наражаїтесь на ризик ударитися об дно.
- Г** Якщо зтомилися, переверніться на спину: так зможете відпочити, просто полежавши на поверхні води.

33. Спільнокореневими до слова *крити* є всі слова, ОКРІМ

- А** відкриття
- Б** закривати
- В** скривити
- Г** покрівля

Завдання 34–38 стосуються тексту з пронумерованими пропусками. Відновіть початковий зміст цього тексту, добираючи для кожного з пропусків 34–38 правильний варіант з-поміж запропонованих у відповідних завданнях.

Американський бізнесмен і новатор у (34)_____ прикладних (35)_____ технологій Стів Джобс разом зі Стівеном Возняком заснували компанію «Apple» для (36)_____ комп'ютерів власної конструкції. Автором більшості розробок був Возняк, а Джобс став маркетологом і (37)_____ «Apple» на одну з найприбутковіших корпорацій світу, ринкову вартість якої можна (38)_____ з валовим внутрішнім продуктом Аргентини або Нідерландів.

- 34. А** галузі
 - Б** області
 - В** площині
 - Г** середовищі
- 35. А** інформованих
 - Б** інформатичних
 - В** інформативних
 - Г** інформаційних
- 36. А** устаткування
 - Б** видавництва
 - В** генерування
 - Г** виробництва
- 37. А** перетворив
 - Б** перевтілив
 - В** трансформував
 - Г** видозмінив
- 38. А** ідентифікувати
 - Б** порівняти
 - В** співставити
 - Г** протиставити

Завдання 39–52 мають по п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією.

39. Синонімічним до складного речення «Микола Гоголь, українець за походженням, змушений був «надягати російський костюм», щоб показати світові красу української ночі й могутнього Дніпра» є просте речення
- А Микола Гоголь, українець за походженням, змушений був «надягати російський костюм» усупереч показу світові краси української ночі й могутнього Дніпра.
 - Б Микола Гоголь, українець за походженням, змушений був «надягати російський костюм», незважаючи на показ світові краси української ночі й могутнього Дніпра.
 - В Микола Гоголь, українець за походженням, змушений був «надягати російський костюм» через показ світові краси української ночі й могутнього Дніпра.
 - Г Микола Гоголь, українець за походженням, змушений був «надягати російський костюм» попри показ світові краси української ночі й могутнього Дніпра.
 - Д Микола Гоголь, українець за походженням, змушений був «надягати російський костюм» заради показу світові краси української ночі й могутнього Дніпра.
40. Редагування потребує речення
- А Більшість мандрівників, збираючись у подорож, дбає про проїзні документи на потрібний транспорт.
 - Б Заздалегідь придбавши квитки, подорожувальники матимуть більше часу для ретельної підготовки до мандрівки.
 - В Пакуючи валізи, має бути написаний докладний перелік необхідних під час подорожі речей.
 - Г Проаналізувавши пропозиції готельного ринку, завчасно оберіть помешкання в пункті призначення.
 - Д Дослухавшись до порад досвідчених мандрівників, можемо спланувати поїздку з урахуванням власних уподобань.
41. НЕПРАВИЛЬНО оформлено пряму мову в реченні
- А «Розумні люди говорять, бо їм є що сказати, – стверджував мудрець і додавав: – Дурні ж просто хочуть сказати хоч щось».
 - Б «Поки людина жива, вона не повинна втрачати надії», – говорив давньоримський філософ Сенека.
 - В «Це ж хто сказав, що одна ластівка не робить весни!» – переможно вигукнув Таран.
 - Г Давньогрецький філософ Епікур казав: «Якщо до людини доля особливо прихильна, вона дає їй вірних друзів».
 - Д «Життя має вартість лише тоді, – говорив батько частенько – коли людина може допомагати іншим».

42. Прочитайте речення (цифра позначає попередній розділовий знак).

Серіал «І будуть люди» побудовано у формі саги, (1) де крізь призму життя звичайних людей показано турбулентні етапи ХХ століття: (2) Першу світову війну, (3) прихід радянської влади, (4) але кожен герой сприйняв ці зміни з позиції власної правди, (5) хоча всіх дійових осіб об'єднало бажання знайти своє місце в новому історичному вимірі.

НЕПРАВИЛЬНИМ є обґрунтування вживання розділових знаків, запропоноване в рядку

- А кома 1 – перед підрядною частиною складного речення
- Б двокрапка 2 – після узагальнювального слова
- В кома 3 – при однорідних членах речення
- Г кома 4 – між частинами складного речення, що поєднані сурядним зв'язком
- Д кома 5 – між частинами складного речення, що поєднані безсполучниковим зв'язком

Завдання 43–47 стосуються речень, у яких зроблено пропуски. Укажіть правильні варіанти послідовного заповнення цих пропусків для кожного речення.

43. Зустрінемося _____ біля пам'ятника _____.

- А у пів сьомої, Лесі Українки
- Б о пів на сьому, Лесі Українці
- В о пів по шостій, Лесі Українки
- Г у шість тридцять, Лесі Українки
- Д у пів до сьомої, Лесі Українці

44. Дуже прошу вас, _____, ставте _____ підпис.

- А Петро Миколайович, розбірливий
- Б Петру Миколайович, розбірливу
- В Петре Миколайович, розбірливий
- Г Петру Миколайовичу, розбірливу
- Д Петре Миколайовичу, розбірливий

45. Що краще ми пізнавали нового однокласника, то все _____ він нам видавався: і мови давалися хлопцеві _____, ніж іншим, і в математиці був _____ серед ровесників.

- А найцікавішим, більш легко, самим сильним
- Б більш цікавішим, легкіше, сильнішим
- В цікавим, більш легше, найбільш сильним
- Г більш цікавим, легко, самим сильним
- Д цікавішим, легше, найсильнішим

46. Господарі виставкового павільйону добре підготувалися до прийому більш ніж _____ гостей із _____ міст України.

- А дев'ятиста, сімдесятьох
- Б дев'ятисот, сімдесяти
- В дев'ятьохсот, семидесяти
- Г дев'ятсот, сімидесяти
- Д дев'ятиста, семидесятьох

47. Друзі, _____ до Гордія Юрійовича, щоб подякувати _____ за корисні поради.

- А пійдімо, його
- Б пішлимо, йому
- В ходімте, його
- Г ходімо, йому
- Д пішлить, його

Завдання 48–52 стосуються речень, що первісно, в іншій послідовності, становили зв'язний текст. Прочитайте речення й виконайте завдання до них.

- △ Однак чиста вода в Україні таки є: скуштувати її можна на Полтавщині, де майже всю її беруть з підземних джерел.
- Оскільки **очисні споруди** розраховано на I і II **класи** забруднення, то 80 % проб питної води не відповідають вимогам стандарту.
- ◇ Вода, як відомо, відіграє найважливішу **роль** у житті людини, проте нині 80 % українців змушені споживати неякісну воду, тому що беруть її з поверхневих джерел, **екологічний стан** яких щороку погіршується.
- *Далека* від нормативних вимог і вода з Дніпра, яку використовує майже 75 % населення України.
- ▽ Це відбувається через *погане очищення* стічних побутових і промислових вод, наслідком якого стає *надмірне* насичення водою органікою і наближення їх до III класу забруднення.

48. Зміст первісного тексту буде відновлено, якщо речення розмістити в такій послідовності

- А ◇ ▽ △ □ ○
- Б ◇ △ □ ○ ▽
- В ◇ □ ○ ▽ △
- Г ◇ ○ ▽ □ △
- Д ◇ ▽ ○ □ △

49. Вставна конструкція є в реченні, позначеному

- А △
- Б ○
- В ◇
- Г □
- Д ▽

50. Роль присудка виконує прикметник

- А очисні
- Б екологічний
- В далека
- Г погане
- Д надмірне

51. У формі знахідного відмінка вжито всі слова, ОКРІМ

- А споруди
- Б класи
- В роль
- Г стан
- Д очищення

52. Складнопідрядним з підрядною обставинною частиною причини є речення, позначене

- А
- Б
- В
- Г
- Д

У завданнях 53–57 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрою, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

53. У відповідніть фразеологізм із його значенням.

<i>Фразеологізм</i>	<i>Значення</i>
1 авгієві стайні	А незначна частина чогось великого
2 аріаднина нитка	Б початок і кінець, основа, сутність
3 азбучна істина	В загальнозрозуміла елементарна річ
4 альфа й омега	Г те, що дає правильний напрям
	Д щось дуже занедбане, повне безладдя

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

54. З'ясуйте, до яких частин мови належать виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово).

Все повторялось: **(1)і** краса, й потворність.

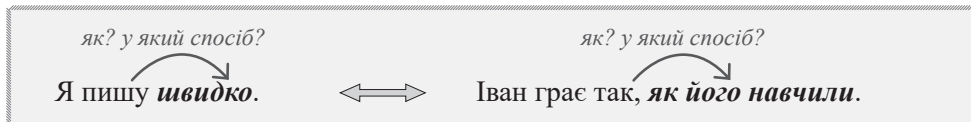
(2)Усе було: асфальти й спориші.

Поезія – це **(3)завжди** неповторність, якийсь безсмертний дотик **(4)до** душі.

- А займенник
- Б прислівник
- В прийменник
- Г сполучник
- Д частка

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

55. Увідповідніть за подібністю синтаксичного значення виділені фрагменти простих і складних речень. Зразок такого поєднання показано на схемі.

Просте речення

- 1 Група одинадцятикласників приїхала до ІТ-компанії **попрацювати** з новою навчальною програмою.
- 2 Програмісти хотіли б надати свій продукт освітянам, **попередньо врахувавши всі зауваги учнів**.
- 3 **Перед початком роботи** учасникам дослідження докладно пояснили правила.
- 4 Юні дослідники з нетерпінням чекали команди **розпочати** виконання завдань.

Складне речення

- А **Якщо підійти до проблеми творчо**, можна знайти безліч способів перевірити задум на старті.
- Б Наприклад, розробник онлайн-ігор компанія Zynga використовує метод, **який жартома називають «тестування на бідних»**.
- В **Аби ще на етапі розроблення оцінити попит на нову гру**, компанія розміщує її рекламу на якому-небудь популярному сайті й відстежує кількість натискань від потенційних гравців.
- Г **Доки до групи поціновувачів не долучиться значна кількість людей**, розробники не мають підтвердження потреби такого продукту.
- Д Перевірка ідеї на міцність реальним ринком – це потужне джерело інформації, **так що не варто ним нехтувати під час прийняття важливих рішень**.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

56. Доберіть приклад до кожного типу складного речення.

<i>Тип речення</i>	<i>Речення</i>
1 складносурядне	А Людина найбільше ризикує в житті, очікуючи сприяння інших власній безпеці та в усьому розраховуючи на когось.
2 складнопідрядне	Б Ніхто не передбачить, на що спроможний кожен із нас і на яку висоту здатний злетіти, ти й сам не дізнаєшся, доки не розправиш крила.
3 безсполучникове	В На життєвому шляху трапляється багато перешкод, але кожен знає про зустрічний вітер, здатний підняти в небо паперового змія.
4 складне з різними видами зв'язку	Г Озираючись на пройдений шлях, більшість передусім згадуватиме й цінуватиме те, чого досягнула з неабиякими труднощами.
	Д Музикант-віртуоз знає: визнанню й славі передують години, місяці й роки виснажливої праці.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

57. Доберіть приклад до кожного обґрунтування щодо вживання тире.

<i>Речення</i>	<i>Обґрунтування</i>
1 У мене жодних претензій нема до Долі – моєї обраниці.	А тире в складному безсполучниковому реченні
2 Кохати – нові землі відкривати, нюанси свіжі й відтінки нові.	Б тире на місці пропущеного члена речення
3 Не встигне вийти річка з берегів – весна пливе під парусом акацій.	В тире при відокремленій прикладці
4 Була зима. Ішов зелений сніг. За ним – рожевий. Потім – фіалковий.	Г тире в реченні з однорідними членами
	Д тире між підметом і присудком

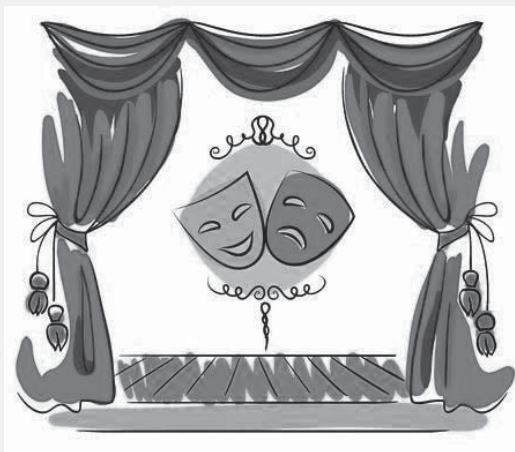
	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Уважно прочитайте наведені нижче тексти (цифри зліва позначають номери абзаців) і виконайте завдання 58–66 до них.

Текст А

1 Дехто припускає, що в епоху цифрових технологій театр не виживе. Така думка безпідставна. У цьому переконані люди, діяльність яких тісно пов'язана із цим видом мистецтва. Український театр уже заявив про себе на міжнародній арені та за роки незалежності навчився відповідати на виклики часу. А ще наші актори грають англійською, німецькою, польською тощо або ж і взагалі без мови. Про діяльність 100 % українських театрів можна прочитати на сторінках фейсбуку, а 73 % – в інстаграмі. Сучасний храм Мельпомени має бути без нафталіну – ось чого чекають українці.

2 — Нинішній глядач не хоче споживати того, що йому вже пережували, поклали до рота й сказали, яке воно на смак. Він готовий сприймати щось нове, не лише солодкі цукерки, а й гіркі пігулки, аби переосмислити певні речі, стати небайдужим, – ділиться своїми думками **Руслана Порицька** – керівниця театру «ГаРМІДЕР».

3 **Слава Жила**, очільник київського театру «Актор», функцію цього виду мистецтва теж бачить по-новому:

— Я сказав би, що це освітній заклад, який розвиває націю... Вистава – це процес оновлення для глядача, після неї він має виходити кращим, ніж був. Недарма кажуть, що в "партері збирається нація".

4 Цю думку доповнює засновниця й артдиректорка «Дикого театру» **Ярослава Кравченко**:

— Для мене театр – це завод, але виробляє він не гайки, а ідеї та сенси. Ми говоримо про занепад українського села, про корупцію, про сексизм, про маніпуляції в ЗМІ, про розбещеність суспільства. Робимо це голосно й чітко. Наші глядачі розуміють біль інших, працюють над саморозвитком, їм не байдужа країна. Звичайно, популярними сьогодні є й веселі, розважальні, життєрадісні вистави, що повертають у світ, якого, можливо, нині так бракує поза стінами театру.

З інтернет-джерел

Текст Б

- 5 Як тільки не називали театр: дзеркалом, збільшувальним склом, катедрою, з якої можна багато доброго сказати світу... Те, що театральне мистецтво задовольняє творчі потреби духовно розвиненої людини, – це факт. Недарма існує безліч студій, драматичних гуртків, самодіяльних і напівпрофесійних труп. Сценічну гру вводять як особливий метод до шкільної програми, зокрема в країнах Європи. А ще театр називають ознакою повноліття нації. І хай би це зрозуміли наші можновладці. А ми будемо любити цей храм і ходити в нього частіше, бо він прекрасний...
- 6 Театр передусім прекрасний тим, що охоплює всі інші види мистецтва. Література дає йому п'єси, а іноді проза й поезія з'являються на сцені в автентичній формі. Так ставив «Гайдамаків» Тараса Шевченка геніальний Лесь Курбас. А нещодавно Шевченківську премію одержала вистава Рівненського театру в постановці Олександра Дзекуня за романом Ліни Костенко «Берестечко». Музика теж буває підґрунтям окремого виду театру, а може й оздобити це дійство. Образотворче мистецтво створює зоровий образ спектаклю, організовує його простір, кольорову гаму, допомагає добирати костюми й грим. У ХХ столітті, щойно народившись, на сцену вийшло й кіно. Першим тут був німецький режисер Ервін Піскатор. Та й Лесь Курбас не забарився: зняв на плівку, як американський робітник Джиммі Гігінс мчав вулицями селища, а потім актор А. Бучма вибігав на рампу. Нині на сцені розміщено екрани, на яких транслюють заздалегідь або щойно зняті сюжети, інтерв'ю (театр імені Івана Франка, Молодий театр). А у виставах Олексія Кужельного й Дмитра Богомазова вже з'явилася й комп'ютерна графіка.

За В. Заболотною

Текст В

- 7 Театр потрібен, як хороша музика, цікава книжка, захопливе кіно. Це унікальне живе мистецтво, що діє за принципом «тут і зараз», воно є неповторним, як мить.
- 8 Сучасний театр не закостенілий, він перебуває в постійному пошуку нових сенсів і форм. Це особливий зв'язок акторів і публіки. Навіть класику зараз переосмислюють, бо режисерам важливо, щоб глядач сприймав її як актуальну. Візуальність, доповнена переконливою грою, сприяє прозрінню й очищенню глядача. Хтось мудрий зауважив, що до театру заходить натовп, а виходить – народ.
- 9 Нині світ зазомбований віртуальністю, уже майже все навколо уявне: повна торба друзів, які ставлять уподобайки, а ти цих «приятелів» навіть ніколи не бачив, не брав за руку, не йшов з ними в похід тощо.
- 10 Життя в соцмережах часто є просто ілюзорним... А театр здатен подарувати багато нових, реальних життів. Ти глянеш у вічі своїм страхам, мріям, пірнеш у дитинство, побачиш старість... І все це наживо, по-справжньому.

За І. Бенюк

58. НЕ відповідає змісту жодного тексту твердження

- А Театр – це ілюзорний вид мистецтва.
- Б Театр – це співпраця актора й глядача.
- В Театр – це синтез різних видів мистецтва.
- Г Театр – це школа життя, що творить націю.

59. Поданий мем візуально доповнив би зміст абзацу

- А 1
- Б 4
- В 5
- Г 9

60. Найбільш точно окреслює взаємозв'язок усіх текстів твердження в рядку

- А Театр формує громадянську позицію, духовні й культурні цінності.
- Б У театрі виреє реальне життя на відміну від світу соцмереж.
- В У сучасному театрі переосмислюють класику й подають її як актуальну.
- Г Сучасному українському театру для розвитку бракує уваги можновладців.

61. Згідно з текстами, сучасний вітчизняний театр «навчився відповідати на виклики часу» завдяки всьому, ОКРІМ

- А поширенню інформації про свою діяльність у соцмережах
- Б використанню мультимедійних технологій під час вистав
- В порушенню злободенної суспільної проблематики на сцені
- Г переорієнтуванню репертуару на невибагливого глядача

62. Театральна критикиня М. Гарбузюк заявляє, що сучасний театр намагається вилікувати людину від її травм, переживань, хоче повернути нам самооцінку, вартісність. Із цим твердженням найбільш суголосні рядки

- А Театр потрібен, як хороша музика, цікава книжка, захопливе кіно. Це унікальне живе мистецтво, що діє за принципом «тут і зараз» (текст В).
- Б Те, що театральне мистецтво задовольняє творчі потреби духовно розвиненої людини, – це факт (текст Б).
- В Вистава – це процес оновлення для глядача, після неї він має виходити кращим, ніж був (текст А).
- Г Сучасний театр не закостенілий, він перебуває в постійному пошуку нових сенсів і форм. Це постійний зв'язок акторів і публіки (текст В).

63. Не згадана в текстах А та В, однак актуалізована в тексті Б думка

- А Сучасний театр тематично багатогранний.
- Б Театр спонукає до дії та самовдосконалення.
- В Люди прагнуть навчатися сценічної майстерності.
- Г Театр постійно шукає нові форми вираження.

Частина 3
УКРАЇНСЬКА МОВА

Завдання відкритої форми з короткою письмовою відповіддю

Завдання 64–66 стосуються попередніх текстів і передбачають надання відповіді у формі письмового висловлення обсягом, визначеним умовою кожного завдання. Виконуючи завдання, чітко дотримуйтеся умов до нього. Відповідайте лаконічно й грамотно, пам'ятаючи, що спосіб викладу може позначитися на Вашому результаті. За потреби робіть записи на відведених у зошиті рядках. **Обов'язково запишіть свої відповіді в бланк В у спеціально відведені в ньому місця.**

64. Відомий вітчизняний режисер Лесь Курбас назвав свій театр суспільним парламентом. Коротко поясніть таке визначення і, спираючись на *текст А*, доведіть, що й про сучасний театр можна говорити як про «суспільний парламент».

(3–4 речення)

65. Доберіть до кожного з текстів заголовки, який відображає головну думку. Один із заголовків обов'язково має бути цитатою.

(3–4 речення)

66. Розгляньте таблицю, у якій схарактеризовано *тексти А, Б та В* за низкою їхніх змістових і формальних ознак.

№ з/п	Ознака тексту	Текст А	Текст Б	Текст В
1	Спрямованість на формування громадської думки	–	+	+
2	Наведення конкретних фактів	+	+	+
3	Наявність елементів роздуму	–	+	+
4	Наявність виразного експресивного забарвлення	+	–	+
5	Чітка авторська позиція	+	+	+

Які з-поміж ознак, на Вашу думку, визначено НЕПРАВИЛЬНО стосовно того чи того тексту? Укажіть щонайменше дві ознаки у форматі: «Неправильно визначено ознаку №... щодо Тексту...», обґрунтувавши кожен зі своїх позицій.

(4–5 речень)

Частина 4

УКРАЇНСЬКА МОВА

Завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю

Завдання 67 передбачає надання розгорнутої письмової відповіді. Виконуючи завдання, чітко дотримуйтеся визначених умов. За потреби використовуйте чернетку в зошиті. **Обов'язково запишіть свою роботу в бланку Б.**

Увага! Роботу, що не відповідає темі, буде оцінено в 0 балів.

Роботу обсягом до 100 слів буде оцінено в 0 балів

67. Прочитайте наведений у рамці текст.

Стереотип (у перекладі з грецької – «твердий відбиток») – це стійкий образ чи уявлення про явище, подію, когось окремого чи певну групу осіб.

Стереотипи часто передають з покоління в покоління, просто беручи на віру, а іноді вони є своєрідним фільтром, через який люди сприймають дійсність.

Зважаючи на цю інформацію, надайте розгорнуту письмову відповідь на проблемне питання.

Як стереотипи впливають на життя людини?

Відповідаючи на питання, дотримуйтесь таких вимог:

- сформулюйте тезу,
- наведіть два переконливі аргументи, що найкраще підтвердять Вашу думку,
- проілюструйте один з аргументів окресленою в часі й просторі подією з історії чи суспільно-політичного життя або випадком з власного життя, а інший – прикладом з мистецтва (художньої літератури чи інших видів мистецтва) (зазначте автора й назву твору, укажіть на проблему, порушену митцем, художній образ, через який проблему розкрито, наведіть цитату тощо; не переказуйте змісту художнього твору, не давайте повної характеристики образів),
- сформулюйте висновок.

Кінець зошита